

# Förslag på förändring av patientavgifter för synhjälpmedel

## Bakgrund och motiv

De avgifter som gäller idag är antagna 2012 och det finns behov av en översyn.

Flera hjälpmedel har dessutom utgått ur sortiment och kan därför tas bort från listan. I dagsläget har Synrehabilitering väldigt många olika avgifter vilket får negativa konsekvenser för både brukare och medarbetare. För brukare minskar överblicken över eventuella kostnader och för medarbetare blir det svårt att hålla reda på olika avgifter som skall faktureras. En brukare kan också under en kort tidsperiod få relativt höga kostnader för hjälpmedel eftersom Region Västerbotten inte använder sig av ett högkostnadsskydd för hjälpmedel.

Det finns idag flera produkter där avgift tas ut som är ett lån, det vill säga individmärkta hyreshjälpmedel. Anledningen till detta är att Synrehabilitering tidigare har haft en egen hjälpmedelshantering, utan stöd av Hjälpmedel Västerbotten. Regionens policy är att hjälpmedelsavgifter inte tas ut för hjälpmedel som hyrs (mer än några enstaka produkter) och därmed strider avgifterna mot den generella policyn.

Syftet med förändringen är såväl ökad tydlighet och jämlikhet för brukare som en förenkling i hantering för medarbetare. Brukare med andra funktionsnedsättningar har inte kostnader för sina hjälpmedel i samma utsträckning som personer med synnedsättning. Nationellt hanteras hjälpmedelsavgifter väldigt olika där ungefär hälften av landets Synrehabiliteringar har avgiftsfria hjälpmedel

I regionens regelverk står att hjälpmedel som förmedlas via lån skall bekostas av regionen. Synrehabilitering har ett antal produkter som är individmärkta och som skall återlämnas men där det ändå tagits ut en engångskostnad. Med förslagen förändring skulle kostnaderna minska för brukarna. Det finns idag personer som tackar nej till ett hjälpmedel på grund av kostnaden, trots att behov finns av kompenserande hjälpmedel.

## Konsekvenser för patienter

Med färre avgifter (fåtal enhetliga avgifter/inga avgifter) blir det enklare och tydligare för alla. Brukare som har behov av flera hjälpmedel får lägre kostnader. Ingen behöver avstå ett hjälpmedel på grund av kostnaden, behovet får styra vilket ger en rättvisare vård jämfört med andra brukargrupper.

## Konsekvenser för verksamheten

Färre och enhetligare patientavgifter underlättar för medarbetare som förskriver och administrativ personal som hanterar fakturor. Behovet styr alltid en hjälpmedelsförskrivning. Minskad administration frigör tid till andra insatser. Minskade intäkter förväntas men samtidigt sker minskad administration (arbetstid). Intäkterna uppgick till sammanlagt 312 tkr under 2024. Vi har svårt att i dagsläget bedöma hur mycket intäkterna kommer att minska. Hjälpmedel med de största volymerna (glasögon och linser) kommer fortfarande enligt förslaget vara avgiftsbelagda, vilket utgör en stor del av förskrivna produkter.

## Patientvolymer

Under 2024 har ca 200 individmärkta produkter av de som föreslås bli avgiftsfria (läs-och arbetsbelysning, förstoringslampa, förstoringsprogram till dator, läs-tv, läsmaskin). Det är inte möjligt att ta fram hur många personer/brukare det gäller. En person kan ha fått flera hjälpmedel. Cirka 150 ej individmärkta produkter förskrevs (armbandsur, bordsur, personvåg, hushållsvåg, termometer, mäta klimatförhållanden, elektronisk kalkylator) under 2024.

## Vilka kostnader eller intäkter innebär förändringen

Kostnaden kommer att öka med uppskattningsvis ca 100 tkr för regionen samtidigt som arbetstid frigörs genom minskad fakturahantering, vilket är svårt att beräkna kostnaden på men är tidsbesparande för såväl förskrivare som fakturahanterare.